

Bruxelles, den 14. november 2023
(OR. en)

15417/23

COPS 547
POLMIL 303
EUMC 477
TRANS 505
UD 259

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	14. november 2023
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	JOIN(2023) 37 final
Vedr.:	FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET om gennemførelsen af handlingsplanen for militær mobilitet 2.0 fra november 2022 til oktober 2023

Hermed følger til delegationerne dokument JOIN(2023) 37 final.

Bilag: JOIN(2023) 37 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 13.11.2023
JOIN(2023) 37 final

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om gennemførelsen af handlingsplanen for militær mobilitet 2.0 fra november 2022 til oktober 2023

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af handlingsplanen for militær mobilitet 2.0 fra november 2022 til oktober 2023

I – INDLEDNING

1. Det strategiske kompas om sikkerhed og forsvar¹ fra marts 2022 bekræftede, at en væsentlig forbedring af den militære mobilitet er af afgørende betydning for europæisk sikkerhed og forsvar, navnlig i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Det gør det muligt for EU-medlemsstaternes styrker at reagere hurtigt og i det nødvendige omfang på kriser, der opstår ved og uden for EU's ydre grænser, herunder ved at flytte militært materiel så hurtigt og gnidningsløst som muligt. I overensstemmelse med det strategiske kompas udgør EU's handlingsplan for militær mobilitet 2.0² en omfattende ramme for udvikling af et velforbundet militært mobilitetsnetværk med kortere reaktionstider og kompetent, sikker, bæredygtig og modstandsdygtig transportinfrastruktur og -kapacitet.
2. Denne første statusrapport om EU's handlingsplan for militær mobilitet 2.0 afspejler det igangværende arbejde i de forskellige EU-institutioner, -organer og -agenturer med henblik på at gennemføre de identificerede foranstaltninger på handlingsplanens vigtigste prioriterede områder. Hvor det er nødvendigt, omfatter den også de fremskridt, der er gjort på de forskellige områder siden den seneste statusrapport om handlingsplanen for militær mobilitet fra 2018, som blev fremlagt i september 2021³.
3. Handlingsplanen indeholder en strategisk tilgang, der sigter mod effektivt at inddrage en bred vifte af interessenter, herunder i medlemsstaterne. Den fremmer således sammenhængen og forbindelserne mellem medlemsstaternes aktiviteter — herunder gennem de relevante forskellige PESCO-projekter, navnlig vedrørende militær mobilitet og logistikknudepunkter⁴ — og arbejdsområder på EU-plan på tværs af hele spektret af emner. Som planlagt i handlingsplanen blev det første "årlige arrangement" om militær mobilitet afholdt i juni 2023 under ledelse af det svenske formandskab for Rådet med deltagelse af eksperter fra EU-institutionerne, relevante PESCO-projekter og partnere såsom NATO.

II — MULTIMODALE KORRIDORER OG LOGISTIKKNUDEPUNKTER

A. Finansiering af transportinfrastruktur med dobbelt anvendelse

4. Den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 indeholder et budget på 1,69 mia. EUR til medfinansiering af transportinfrastruktur med dobbelt anvendelse gennem Connecting Europe-faciliteten. I september 2021 iværksatte Kommissionen den første indkaldelse af projektforslag. Oprindeligt var det planen, at Kommissionen skulle iværksætte årlige indkaldelser af projektforslag med et vejledende budget på 330 mio. EUR⁵.
5. Efter Ruslands uprovokerede aggression mod Ukraine styrkede Kommissionen i væsentlig grad sin støtte til transportinfrastruktur med dobbelt anvendelse med henblik på militær mobilitet, idet den fremskyndede evalueringen af forslagene og fremrykkede det disponible budget.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/da/pdf>.

² [Handlingsplan for militær mobilitet 2.0.pdf \(europa.eu\)](#).

³ Fælles rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af handlingsplanen om militær mobilitet fra oktober 2020 til september 2021 (JOIN(2021) 26 final).

⁴ Netværk af logistikknudepunkter i Europa og støtte til operationer.

6. I maj 2022 tildelte Kommissionen støtte til 22 projekter med en samlet EU-medfinansiering på 339 mio. EUR i 15 medlemsstater på tværs af alle transportformer⁶.
7. Kommissionen gik videre med den anden indkaldelse af forslag og lancerede den i maj 2022, igen med et vejledende budget på 330 mio. EUR. Medlemsstaterne reagerede på indkaldelsen med øget interesse og det beløb, der blev anmodet om til EU-medfinansiering var på i alt 1,39 mia. EUR, hvilket var fire gange højere end det tildelte budget. På grund af projekternes høje kvalitet og det presserende behov for at reagere på den nye geopolitiske situation udvalgte Kommissionen i november 2022 35 projekter til i alt 616 mio. EUR i EU-medfinansiering⁷.
8. Der er således i alt 57 igangværende projekter i 18 medlemsstater med en EU-medfinansiering på 944 mio. EUR. 35 % af dette beløb er afsat til jernbaner, 28 % til veje, 21 % til lufthavne og 16 % til projekter vedrørende maritim infrastruktur. De mest almindelige typer medfinansierede projekter omfatter forbedringer af jernbanekapaciteten (hovedsagelig for at sikre kørsel med tog på 740 m), motorveje (især viadukter og vejbroer) og forbedring af lufthavnskapaciteten, forøgelse af den multimodale håndteringskapacitet samt forbedring af havnekapaciteten og -konnektiviteten.
9. En tredje og sidste indkaldelse af forslag blev iværksat i maj 2023 med frist for indsendelse af projekter i september 2023 med det formål at anvende det resterende budget på ca. 790 mio. EUR. Den tredje indkaldelse har indtil videre haft størst interesse i medlemsstaterne: 22 medlemsstater ansøgte med 112 projekter om en EU-medfinansiering på i alt 3,7 mia. EUR, hvilket er 4,7 gange mere end det disponible budget. Kommissionen forventes at offentliggøre tildelingsafgørelsen for den tredje indkaldelse i begyndelsen af 2024. Med gennemførelsen af den tredje indkaldelse er det meget sandsynligt, at det samlede budget, der er til rådighed for transportinfrastruktur med dobbelt anvendelse til militær mobilitet under denne flerårige finansielle ramme, vil være opbrugt.
10. Endelig bekræftede EU's ledere i erklæringen fra Det Europæiske Råds uformelle møde i Granada i oktober 2023 deres fokus på militær mobilitet⁸.
11. Den 15. juni 2023 godkendte Den Europæiske Investeringsbanks bestyrelse "det strategiske europæiske sikkerhedsinitiativ PLUS". Initiativet stiller flere midler til rådighed til sikkerheds- og forsvarsinvesteringer — op til 8 mia. EUR i den nuværende flerårige finansielle periode 2021-2027 med et bredere anvendelsesområde ved at medtage navnlig militær mobilitet og kritisk infrastruktur som nye områder. Den Europæiske Investeringsbank anerkender den ændrede geopolitiske situation, som har resulteret i øgede finansieringsbehov på forskellige områder i tilknytning til den europæiske sikkerheds- og forsvarssektor, herunder dens forsyningskæder. I betragtning af arten af sådanne aktiver og investeringer vil det næste skridt være at udpege potentielle projekter. Der pågår allerede drøftelser med Europa-Kommissionen om, hvordan dette område kan støttes.

B. Revision af de transeuropæiske transportnet

12. Kommissionen forelagde sit forslag til revision af forordningen om transeuropæiske transportnet den 14. december 2021⁹. Det indeholder to centrale aspekter, der vil fremme militær mobilitet i og

⁶Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 24.5.2022 om udvælgelse af militære mobilitetsprojekter efter indkaldelsen fra 2021 af forslag til tilskud inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten — Transportsektoren i henhold til gennemførelsesafgørelse C(2021) 5763, (C (2022) 3261 final).

⁷Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 11.4.2023 om udvælgelse af militære mobilitetsprojekter efter indkaldelsen af forslag i 2022 til tilskud inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten — Transportsektoren i henhold til gennemførelsesafgørelse C(2021) 5763, (C (2023) 2298 final).

⁸Granadaerklæringen, Det Europæiske Råd, 6. oktober 2023, <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2023/10/06/granada-declaration>.

⁹Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet, (COM(2021) 812).

uden for EU: For det første skærpes adskillige krav til transportinfrastruktur, navnlig for jernbaner, og for det andet afspejler de ajourførte kort i visse tilfælde også de militære behov. Den 27. juli 2022 forelagde Kommissionen et ændret forslag, der afspejler den ændrede geopolitiske situation¹⁰.

13. Revisionen af de transeuropæiske transportnet er underlagt den almindelige lovgivningsprocedure, hvilket betyder, at Rådet og Parlamentet skal nå til enighed om teksten til den endelige forordning på grundlag af Kommissionens forslag. Rådet godkendte den generelle indstilling den 5. december 2022¹¹. Europa-Parlamentet vedtog sin betænkning og sit forhandlingsmandat den 13. april 2023¹². Den indeholder et forslag til en ny artikel 47a om militær mobilitet. Artiklen vil navnlig kræve, at medlemsstaterne tager hensyn til militære mobilitetsbehov, når de anlægger eller opgraderer infrastruktur i det transeuropæiske transportnet¹³. Desuden forpligter den nye artikel Kommissionen til at gennemføre en undersøgelse af storstilede militære bevægelser med kort varsel¹⁴.
14. Indtil nu har Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen afholdt fire politiske treparts møder med forventning om, at forhandlingerne kan afsluttes af det spanske formandskab for Rådet inden udgangen af 2023, og at forordningen kan træde i kraft i foråret 2024.

C. Militære krav

15. Med henblik på yderligere tilpasning af standarderne for det transeuropæiske transportnet og EU's militære transportnet vedtog Rådet den 23. oktober 2023 de reviderede militære krav, herunder bilag II "Multimodale transportkorridorer". Revisionsprocessen omfattede også konsultationer med NATO. Det udvidede anvendelsesområde for de militære krav omfatter logistikknudepunkter, infrastruktur for brændstofforsyningskæden, indhøstede erfaringer vedrørende Ruslands angrebskrig mod Ukraine og militære kriterier for evaluering af forslag til infrastrukturprojekter med dobbelt anvendelse.
16. Det nye bilag om infrastruktur for brændstofforsyningskæden¹⁵ skitserer de tekniske specifikationer for brændstofs systemer, -faciliteter og -udstyr for at sikre, at de effektivt kan støtte storstilede militære bevægelser, samtidig med at interoperabiliteten med strategiske partnere såsom NATO opretholdes. Det indeholder de samme krav som de standarder, der anvendes af NATO, og som blev delt med EU's Militærstab (EUMS)¹⁶. Som en del af de militære krav åbner dette bilag mulighed for potentiel fremtidig medfinansiering af infrastrukturprojekter i forsyningskæden for brændstoffer med dobbelt anvendelse under Connecting Europe-faciliteten med henblik på at tilskynde medlemsstaterne til at investere i infrastruktur i deres brændstofforsyningskæder.

¹⁰ Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet, ændring af forordning (EU) 2021/1153 og forordning (EU) nr. 913/2010 og ophævelse af forordning (EU) nr. 1315/2013, (COM(2022) 384 final).

¹¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15058-2022-INIT/da/pdf>.

¹² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0147_DA.html#_section1

¹³ "1. Ved anlæg eller opgradering af infrastruktur i det transeuropæiske transportnet vurderer medlemsstaterne behovet for og relevansen og gennemførligheden af at gå videre end de krav, der er fastsat i kapitel III, med henblik på at tage højde for vægten, størrelsen eller omfanget af militær transport af tropper og materiel."

¹⁴ "2. Senest ... [ét år efter denne forordnings ikrafttræden] foretager Kommissionen en undersøgelse for at afdække mulighederne for store bevægelser med kort varsel i hele Unionen, herunder strategiske ruter, med henblik på at forbedre den dobbelte anvendelse af infrastrukturen i det transeuropæiske transportnet. Undersøgelsen skal indeholde elementer til langsigtet infrastrukturplanlægning med henblik på mobilitet med dobbelt anvendelse. I løbet af denne undersøgelse hører Kommissionen medlemsstaterne."

¹⁵ Se "Militære krav til militær mobilitet i og uden for EU", ST 10440/23, bilag XI, som blev godkendt af Rådet den 23. oktober 2023 (TBD).

¹⁶ Dokumentet "NATO Technical Criteria and Standards for Pol Facilities", "AC/4-N(2017)0002 (INV)" af 19. januar 2017, som ændret den 9. juni 2023.

D. Langsigtet infrastrukturplanlægning for storstilede bevægelser af militære styrker med kort varsel

17. Kommissionens tjenestegrene har sammen med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten), herunder EUMS, givet medlemsstaterne en forklaring om metoden og tidsplanen for en undersøgelse med henblik på at identificere mulighederne for storstilede bevægelser med kort varsel for at forbedre brændstoføkonomien, langsigtet infrastrukturplanlægning og optimal udnyttelse af denne infrastruktur. Arbejdet med undersøgelsen er påbegyndt og forventes afsluttet i foråret 2024. Den første etape, der blev iværksat i juli i år, og som i øjeblikket pågår i tæt samarbejde med medlemsstaterne, vil identificere de vigtigste korridorer for storstilede bevægelser af militært personel og militært materiel med kort varsel i tilfælde af en konflikt eller i forbindelse med militærøvelser. I den anden etape identificeres manglerne i infrastrukturen i de vigtigste korridorer, der er defineret som en prioritet for militære bevægelser. I tredje etape skal der træffes foranstaltninger for at afhjælpe manglerne og sikre, at militært personel og materiel kan bevæge sig uden problemer. Med den overordnede målsætning om bedre at prioritere de nødvendige investeringer til fremme af storstilede militære bevægelser med kort varsel støtter undersøgelsen målet om at opbygge et velstruktureret netværk, herunder kapacitet til at transportere og lagre farligt gods og have brændstof til rådighed i de rette mængder.
18. Dette arbejde vil øge synergierne mellem TEN-T-politikken og EU's militære mobilitet og samtidig anvende knappe ressourcer på den mest effektive måde. De identificerede foranstaltninger til at afhjælpe manglerne og styrke den militære mobilitet vil tjene som et vigtigt input til fremtidig medfinansiering under Connecting Europe-faciliteten og til medlemsstaternes nationale investeringsprioriteter. Analysen vil også danne grundlag for, at Den Europæiske Investeringsbank i tæt samarbejde med Kommissionen kan identificere projekter med dobbelt anvendelse med høj merværdi på forsvarsområdet.
19. Analysen vil også gøre det muligt for medlemsstaterne bedre at koordinere deres planlægning med hinanden for at sikre samme infrastrukturkvalitet i hele korridoren, der strækker sig over flere medlemsstater. Det vil også føre til bedre koordinering mellem forsvars- og infrastrukturministerierne i medlemsstaterne. Desuden vil analysen bidrage til tættere samarbejde og synkronisering mellem medlemsstaterne, når de investerer i infrastruktur, og dermed fremme bedre konnektivitet i håndteringen af storstilede militære bevægelser på europæisk plan.

E. Adgang til luftrums- og luftfartstjenester (SES og SESAR)

20. Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og Kommissionens relevante tjenestegrene har fortsat deres samarbejde om at sikre adgang til luftrums- og luftfartstjenester for civil og militær luftfart inden for rammerne af det fælles europæiske luftrum (SES) og det dermed forbundne moderniseringsprojekt for lufttrafikstyring (SESAR). Manglende interoperabilitet mellem militære og civile systemer kan skabe risici for militæret med hensyn til adgang til luftrummet og brug af luftfartstjenester. I nogle tilfælde kan dette også være en udfordring, navnlig når militæret leverer tjenester til civile brugere. Medtagelsen af luftfarts- og lufttrafikstyring i initiativet vedrørende militær mobilitet, som afspejlet i den seneste ajourføring af de militære krav¹⁷, er en anerkendelse af deres betydning for at afhjælpe interoperabilitetsmangler. Med forbehold af en fremtidig ajourføring af gennemførelsesforordningen om krav vedrørende dobbelt anvendelse¹⁸ vil dette i fremtiden give det militære luftfartsmiljø mulighed for at deltage i indkaldelser af forslag vedrørende militær mobilitet under Connecting Europe-faciliteten. Med det voksende

¹⁷Revideret bilag II til de militære krav til militær mobilitet i og uden for EU (ST 11373/19) af 27. marts 2023.

¹⁸Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/1328 af 10. august 2021 om fastlæggelse af infrastrukturkrav, der gælder for aktioner vedrørende visse kategorier af infrastruktur med dobbelt anvendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1153, C/2021/5859(EUT L 288 af 11.8.2021, s. 37).

omfang af udstyr med dobbelt anvendelse skal der tages hensyn til Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagenturs (EASA's) rolle som civil certificeringsmyndighed.

III — LOVGIVNINGSMÆSSIGE STØTTEFORANSTALTNINGER

A. Tilladelser til grænseoverskridende transport

21. Det Europæiske Forsvarsagenturs (EDA's) A-program om optimering af procedurerne for tilladelser til grænseoverskridende bevægelser i Europa harmoniserer og forenkler procedurerne og udvikler løsninger inden for de bidragydende medlemsstaters territorier, luftrum og indre farvande. Den 12. september 2023 blev Danmark den seneste underskriver af de to tekniske ordninger: en for landjorden og en anden for luftrummet. De tekniske ordninger for landjorden og luftrummet undertegnes således nu af 25 bidragydende medlemsstater, herunder Norge. I øjeblikket er de bidragydende medlemsstater med støtte fra EDA i færd med at udvikle en teknisk ordning til håndtering af det maritime område, og undertegningsproceduren forventes at blive iværksat i begyndelsen af 2024.
22. Til støtte for gennemførelsen af de undertegnede tekniske ordninger har EDA udviklet en gennemførelsesovervågningsmatrix (IMM), som gør det muligt at overvåge fremskridtene i gennemførelsen af de forskellige aktiviteter under ordningerne. Desuden vil et netværk af nationale kontaktpunkter for militær mobilitet give værdifuld feedback fra medlemsstaterne med henblik på fremtidige ændringer. EDA vil samarbejde med EU's medlemsstater om at tilrettelægge en skrivebordsøvelse eller en workshop, som vil lette den fulde gennemførelse af de tekniske ordninger og samtidig afprøve den udarbejdede skabelon for årlig tilladelse til de tekniske ordninger for jorden.
23. For at undersøge mulighederne for at samle PESCO-projekterne "militær mobilitet" og "netværket af logistikknudepunkter" afholdt EDA et første møde med de koordinerende medlemsstater den 5. juli 2023. På grundlag af resultaterne vil EDA yderligere undersøge mulighederne sammen med de deltagende medlemsstater. Desuden er projekterne blevet enige om at sikre gensidig deltagelse i deres møder for at fremme synergier og koordinering.

B. Digitalisering af logistiske processer

24. Den Europæiske Forsvarsfonds årlige arbejdsprogram for 2021 indeholdt et forslag til udvikling af et digitalt system til hurtig og sikker udveksling af oplysninger om militær mobilitet (i det følgende benævnt "SDMMS"). Kommissionen bekendtgjorde den vindende tilbudsgiver den 21. juli 2022, et konsortium ledet af Estland bestående af virksomheder fra 9 medlemsstater¹⁹ samt Norge, som vil modtage støtte på mere end 9 mio. EUR til udvikling af det digitale system. Tilskudsaftalen blev undertegnet i slutningen af december 2022, og i januar 2023 fandt det første indledende møde sted. Projektets samlede varighed er på 30 måneder, og det digitale system til sikker og hurtig udveksling af oplysninger om militær mobilitet burde således være tilgængeligt medio 2025. Dette digitale system vil lette direkte og sikker udveksling af oplysninger mellem deltagende regeringer, der anmoder om og godkender militære bevægelser.
25. Det primære fokus for SDMMS-projektet i løbet af det første år har været at etablere en arbejdsstruktur og sikre, at alle aktører integreres fuldt ud i projektet. Ved udgangen af det første projektår er målet at nå til enighed om alle funktionelle og ikkefunktionelle krav med henblik på at fastsætte de detaljerede mål og planer for projektets gennemførelsesfase. Desuden vil der blive udviklet en plan for operationelle fordele og omkostninger for bedre at kunne vurdere værdierne af

¹⁹Litauen, Tyskland, Estland, Bulgarien, Polen, Luxembourg, Rumænien, Tjekkiet og Letland.

de ændringer, der vil blive indført i systemet. Alt dette danner et vigtigt grundlag for den kommende udvikling af hele systemet.

C. Told

26. Sammen med Kommissionen og de bidragydende medlemsstater arbejder EDA på en revision af "vurderingen af behov, gevinster og risici i forbindelse med udviklingen af et militært toldsystem", som vil danne grundlag for alle yderligere bestræbelser. Sideløbende hermed forventer Kommissionen de første håndgribelige resultater af SDMMMS-projektet, inden den begynder at udarbejde lovændringer af EU's toldlovgivning. Lovændringer vil sikre, at der skabes en retlig ramme for medlemsstaternes anvendelse af systemet, og at systemet er i overensstemmelse med de toldprocedurer, der er fastsat i EU's toldlovgivning.

D. Forbedret logistik

27. Med henblik på at skabe et koncept for et EU-dækkende IT-logistiknet, der skal muliggøre udveksling af logistiske data mellem forskellige deltagere, fremlagde EDA i første halvdel af 2023 resultaterne af en undersøgelse, der kortlagde nationale IT-systemer inden for logistik og software til Enterprise Resource Planning (ERP), herunder national Track & Trace-kapacitet og andre IT-applikationer såsom NATO's Logistics Functional Area Services (LOGFAS). Undersøgelsens resultater vil danne grundlag for endnu en undersøgelse, der har til formål at skabe et koncept for etablering af et samlet logistisk kommunikationsnetværk.
28. I forbindelse med anvendelsen af additiv fremstilling — almindeligt kendt som 3D-printning i forbindelse med militær logistik — har det nyligt etablerede projekt under EDA-kategori B med titlen "additiv fremstilling til logistisk støtte" til formål at udarbejde og fastlægge fælles standarder med henblik på at øge interoperabiliteten. Til støtte for disse aktiviteter har EDA gennemført forskellige undersøgelser, som blev fremlagt i løbet af 2023. I den forbindelse indeholdt en af undersøgelseerne retningslinjer for de væbnede styrker ud fra et juridisk synspunkt med henblik på at anvende AM-løsninger i forskellige militære scenarier.

IV — MODSTANDSDYGTIGHED OG BEREDSKAB

A. Strategiske transportkapaciteter

29. I overensstemmelse med det strategiske kompas²⁰ blev EU's medlemsstater enige om at styrke samarbejdet og koordineringen på luftfartsområdet ved at udvikle evnen til i fællesskab at gennemføre luftfartssikkerhedsoperationer, herunder luftstøtte, redning og evakuering, overvågning og katastrofehjælp. For at lette den koordinerede anvendelse af militære luftaktiver til støtte for FSFP-missioner og -operationer har EU's medlemsstater også til hensigt at styrke samarbejdet og partnerskabet mellem EU og multilaterale strukturer og initiativer på luftfartsområdet som f.eks. den europæiske lufttransportkommando (EATC). I den forbindelse indgik EUMS og de lande, der deltager i EATC²¹, en teknisk ordning den 28. juni 2023. Denne tekniske ordning standardiserer procedurerne for at lette EUMS' adgang til EATC's lufttransporttjenester til fordel for EU's militære FSFP-missioner og -operationer med henblik på strategisk evakuering og lufttransport. I hastetilfælde kan andre EU-aktører, f.eks. Den Civile Planlægnings- og Gennemførelseskapacitet i forbindelse med civile FSFP-missioner og kriseberedskabscenter i tilfælde af en konsular krise, også drage fordel af disse procedurer. De syv

²⁰Et strategisk kompas for sikkerhed og forsvar — For en Europæisk Union, der beskytter sine borgere, værdier og interesser og bidrager til international fred og sikkerhed (ST 7371/22 af 21. marts 2022).

²¹ BE, DE, ES, FR, IT, LU og NL.

EATC-lande har øremærket tilsvarende flyvetimer (EFH) til rådighed for EUMS uden omkostninger på frivillig basis for at teste disse procedurer i et år.

Samarbejdet mellem EUMS og EATC vil tjene som et første skridt i retning af et tættere samarbejde mellem de to enheder. Desuden kan denne tekniske bistand fungere som en rollemodel for andre projekter og initiativer, f.eks. fremme af deployeringen for EU-kapaciteten til hurtig deployering²².

30. Arbejdet med at udvikle den nødvendige kapacitet til sø- og lufttransport/lufttransport er fortsat inden for rammerne af EDA i overensstemmelse med 2020-rapporten om den samordnede årlige gennemgang vedrørende forsvar og i forbindelse med relevante PESCO-projekter. Med projektet fremtidigt mellemstort taktisk transportfly udvikles der et vejledende dokument om industriel udvikling samt en undersøgelse, der skal finansieres under Den Europæiske Forsvarsfonds arbejdsprogram for 2022. Med projektet om strategisk lufttransport for overdimensioneret fragtgods udvikles der fælles krav på højt niveau, mens indkaldelsen af en undersøgelse på dette område under Den Europæiske Forsvarsfonds arbejdsprogram for 2023 er åben for projektforslag. Projektet om næste generation af middelsvære helikoptere startede i juni 2023, og i øjeblikket indsamles medlemsstaternes bidrag vedrørende deres fremtidige planer for helikoptere, både med hensyn til opgradering af de eksisterende flåder og udvikling af nye platforme.
31. Med hensyn til det militære behov for specialiseret jernbanetransport har en samarbejdsindsats mellem EU's medlemsstater, Kommissionen og EDA ført til en indføjelse af bestemmelser i forslaget til en forordning om brug af jernbaneinfrastrukturkapacitet²³, som vil gøre det muligt at prioritere militære bevægelser på visse betingelser. Desuden vil EDA inden længe iværksætte en undersøgelse af EU's jernbanekapacitet for at få et overblik over den eksisterende kapacitet hos nationale og kommercielle jernbaneaktiver, der anvendes af militæret, med henblik på at fastlægge mulige krav til specialiserede jernbanetransportaktiver og jernbaneinfrastruktur til militær brug.

B. Beskyttelse mod sikkerhedsrisici

32. Efter anmodning fra Rådet²⁴ er Kommissionen, samarbejdsgruppen for net- og informationssystemer (NIS) og EU-Udenrigstjenesten i færd med at udvikle cybersikkerhedsscenarier. I første omgang fokuseres der på telekommunikations- og elektricitetssektoren. Andre kritiske sektorer, såsom transport, vil imidlertid blive vurderet i fremtidige udgaver af undersøgelsen. Et modstandsdygtigt og robust datadelingsnetværk med et højt cybersikkerhedsniveau er nødvendigt for at støtte en effektiv deling af digitale data mellem relevante civile og militære interessenter og operatører. Et sådant netværk kan fungere som en løftestang for EU's infrastruktur såsom EU-programmet for sikker konnektivitet (IRIS²).
33. I januar 2023 trådte direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed²⁵ i kraft. Selv om forsvar ligger uden for dets anvendelsesområde, vil det øge den fysiske modstandsdygtighed hos enheder, der driver kritisk infrastruktur i 11 sektorer, herunder vej-, jernbane-, luft- og søtransport. Det bidrager derfor til at sikre leveringen af væsentlige tjenester i transportsektoren, som også er nødvendige for militær mobilitet. En central søjle i den nye ramme er gruppen for kritiske enheders modstandsdygtighed, hvor medlemsstaternes eksperter og Kommissionens tjenestegrene

²² EU er i færd med at udvikle kapaciteten til hurtig deployering (EU RDC) bestående af op til 5 000 tropper. EU-kapaciteten til hurtig deployering vil være et robust, fleksibelt og skalerbart militært instrument, der supplerer EU's omfattende krisestyringsværktøjskasse.

²³Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af jernbaneinfrastrukturkapacitet i det fælles europæiske jernbaneområde, om ændring af direktiv 2012/34/EU og om ophævelse af forordning (EU) nr. 913/2010 (COM(2023) 443/final).

²⁴Rådets konklusioner om udviklingen af Den Europæiske Unions cyberposition ST09364/22 af 23. maj 2022.

²⁵Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed.

bl.a. drøfter trusler mod kritisk infrastruktur. Som reaktion på den øgede sabotagetrussel i forbindelse med den russiske krig mod Ukraine vedtog Rådet i december 2022 desuden en henstilling om en koordineret tilgang til styrkelse af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed²⁶. Transport er blevet udpeget som en af de fire nøglesektorer, som henstillingen omhandler.

34. I juni 2023 fremlagde EDA og Kommissionens relevante tjenestegrene resultaterne af en forskningsundersøgelse, der vurderer klimaforandringerens indvirkning på forsvarsrelateret kritisk energiinfrastruktur²⁷, herunder transport. I forbindelse med konsultationsforummet for bæredygtig energi i forsvars- og sikkerhedssektoren har man fortsat arbejdet med at undersøge, hvordan anvendelsen af vedvarende energikilder inden for transport kan øges, f.eks. ved at analysere de militære krav med hensyn til brintbaserede løsninger til tunge militære logistikkøretøjer og infrastruktur. Desuden arrangerede EDA og Kommissionens relevante tjenestegrene i maj 2023 en skrivebordsøvelse for at vurdere, hvordan klimaforandringerne og omstillingen til grøn energi har påvirket modstandsdygtigheden og energisikkerheden i forbindelse med forsvarsrelateret kritisk energiinfrastruktur, herunder medlemsstaternes militære transportinfrastruktur og -kapacitet.
35. EDA fremhævede løbende behovet for et modstandsdygtigt og robust datadelingsnetværk med et højt cybersikkerhedsniveau, der støtter en effektiv deling af digitale data mellem relevante civile og militære interessenter og operatører.
36. I overensstemmelse med den fælles meddelelse om nye perspektiver på sammenhængen mellem klima og sikkerhed, der blev vedtaget i juni 2023²⁸, vil EU-Udenrigstjenesten, Kommissionens tjenestegrene og EDA analysere, hvordan afhængigheden af fossile brændstoffer inden for militær transport kan mindskes ved at fremme indførelsen af vedvarende energikilder og dertil knyttede teknologier.

V — PARTNERSKABER

A. EU-NATO

37. Den tredje fælles erklæring fra EU og NATO, der blev undertegnet den 10. januar 2023 i Bruxelles²⁹, anerkender de resultater, som EU og NATO har opnået med hensyn til militær mobilitet. Der afholdes regelmæssigt møder i den strukturerede dialog mellem EU og NATO for at samle alle relevante medarbejdere fra de to organisationer. Dialogen har vist sig at være en effektiv ramme for at fremlægge den nye EU-handlingsplan og drøfte relevante områder for yderligere samarbejde med henblik på at sikre sammenhæng og gensidig styrkelse. Der er blevet afholdt indgående udvekslinger på ekspertniveau, navnlig med fokus på cyberrobusthed og transportinfrastruktur, hvilket gør det muligt for begge parter bedre at forstå deres respektive prioriteter. Desuden deltog NATO's repræsentanter i det første årlige arrangement om militær mobilitet i juni 2023, og NATO's fælles støtte- og indsatskommando deltager på et uformelt grundlag i relevante møder i PESCO-projektet om militær mobilitet.
38. Deltagelse af NATO-allierede, der ikke er medlemmer af EU, i relevante PESCO-projekter giver fortsat merværdi, også set fra et transatlantisk perspektiv og EU-NATO-perspektiv. Ud over USA, Canada og Norge godkendte Rådet indbydelsen af Det Forenede Kongerige til at deltage i PESCO-

²⁶Rådets henstilling af 8. december 2022 om en koordineret tilgang på EU-plan til styrkelse af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed.

²⁷ <https://eda.europa.eu/publications-and-data/impacts-of-climate-change-on-defence-related-critical-energy-infrastructure>.

²⁸Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet – Nye perspektiver på sammenhængen mellem klima og sikkerhed: Håndtering af klimaændringerens og miljøforringelsens indvirkning på fred, sikkerhed og forsvar – JOIN(2023) 19 final.

²⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>.

projektet om militær mobilitet i november 2022. Indgåelsen af den administrative ordning med projektet er i sin afsluttende fase. Desuden besluttede Rådet i marts 2023 at opfordre Canada til at tilslutte sig PESCO-projektet om netværket af logistikknudepunkter. Den administrative ordning for Canadas deltagelse er også i sin afsluttende fase. Repræsentanter for disse partnere er allerede blevet indbudt til at deltage i møderne om de respektive projekter, indtil de retlige ordninger er faldet på plads.

39. I januar 2023 bebudede formanden for Europa-Kommissionen og NATO's generalsekretær, at der ville blive oprettet en særlig NATO-EU-taskforce om kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed. EU-NATO-taskforcen om kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed fremlagde den 29. juni 2023 en vurderingsrapport, der kortlægger de aktuelle sikkerhedsudfordringer og fremsætter anbefalinger til styrkelse af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed. Den omfatter transport i de fire nøglesektorer (sammen med energi, det digitale område og rumfart), hvor samarbejdet bør styrkes, og henviser til den strukturerede dialog om militær mobilitet. Den anbefaler specifikt øget samarbejde om transportinfrastruktur med henblik på at tage højde for den militære transports vægt, størrelse eller omfang.

B. Forbindelse til andre partnere

40. Som led i ovennævnte revisionsproces for de transeuropæiske transportnet udvider det ændrede forslag de europæiske transportkorridorer (i den nuværende forordning kaldet hovednetkorridorer) til at omfatte Ukraine og Moldova. Udvidelsen af korridorerne bygger på Unionens øvrige bestræbelser på at styrke disse landes transportforbindelser med EU, såsom initiativet vedrørende solidaritetsbaner, som Kommissionen lancerede i maj 2022 for at hjælpe Ukraine med at holde sine handelsruter åbne efter Ruslands blokade af de ukrainske havne.

VI - KONKLUSIONER OG NÆSTE SKRIDT

41. Et år efter lanceringen af handlingsplanen for militær mobilitet 2.0 er der iværksat relevante foranstaltninger på tværs af de fire vigtigste prioriterede områder, som viser fortsatte fremskridt og afspejler den fælles følelse af uopsættelighed i lyset af den forværrede sikkerhedssituation. For at nå det fælles mål om et velfungerende netværk for militær mobilitet opfordres alle relevante interessenter til at fortsætte deres respektive tiltag som led i en koordineret tilgang på tværs af ministerier og myndigheder. Et ajourført og forbedret tilsagn om militær mobilitet fra medlemsstaterne vil, hvis Rådet beslutter det, bidrage yderligere til dette mål på grundlag af arbejdet i relevante PESCO-projekter inden for det bredere anvendelsesområde for handlingsplanen for militær mobilitet 2.0.
42. Den næste statusrapport vil blive forelagt af den højtstående repræsentant og Kommissionen inden udgangen af november 2024.